

Dergimizin bu sayısında altı yazı yer almaktadır.

İlk yazı, yıllardan beri olduğu gibi, bir önceki sayıdan sonra geçen zaman içinde Türkiye-Ermenistan ilişkilerinde ve ayrıca Ermeni sorununun ne gibi gelişmeler olduğunu anlatan ve bunları yorumlamaya çalışan “**Olaylar ve Yorumlar**”dır. Tehcirin 100. yılının yaklaşması nedeniyle yazımızın büyük bir bölümü bu yıldönümü münasebetliye çeşitli Ermeni çevrelerinin Türkiye’ye karşı ileri sürdüğü taleplere ve ayrıca 2015 yılında Ermenistan ve Diaspora tarafından yapılması planlanan etkinliklere ayrılmıştır.

E. Büyükelçi Pulat Tacar tarafından kaleme alınan “**2015’e Doğru**” başlıklı yazı bu yıldönümü bağlamında mevcut sorunlarda ne gibi gelişmeler olabileceğini açıklamaya çalışmaktadır. Yazı bu konuyu Ermenilerin siyasi, hukuk ve yargı alanında etkinlik ve beklentilerini, BM Milletler Genel Kurulu’na ve Uluslararası Adalet Divanı’na başvuru seçeneklerini ve 2015 yılı bağlamında planlanan faaliyetlerin halkla ilişkiler yönünü ele alarak incelemektedir.

Dr. Hatem Cabbarlı “**Ermenistan Cumhuriyeti’nin Etnik Yapısı**” başlığını taşıyan yazısında Kafkasya’da etnik yapı itibariyle Ermenistan’ın en homojen ülke olduğu ancak yakın geçmişte bunun tersi bir durum bulunduğunu, Birinci Ermenistan Cumhuriyeti döneminde, 1918–1920 yıllarında, Azerbaycan Türklerine karşı uygulanan sistemli katliam ve sürgünlerden sonra bugünkü homojen yapının ortaya çıktığı açıklanmaktadır.

Ziyad Emrahov’un “**Rusya Arşiv Belgelerinde Kafkasya’nın Ermeni Din Adamlarının Osmanlı İmparatorluğunda Baş Vermiş İsyanlara (1890–1896) Desteği**” yazısı ülkemizde az incelenmiş olan Kafkas Ermenilerinin ve özellikle bu bölgedeki Ermeni din adamlarının Ermeni isyanları sırasında Osmanlı Ermenilerine yapmış olduğu yardımları incelemektedir.

Ramazan Yıldız “**Johannes Lepsius’un Ermeniler Lehine İddiaları**” başlıklı yazısında Osmanlı İmparatorluğu’nun son yıllarında burada çalışmış olan Alman Protestan Papazı Johannes Lepsius’un yazı ve kitaplarının Almanca konuşulan çevrelerde Osmanlı Ermenileri hakkında birincil kaynak kabul edildiği, aslında bu yazıların Türkler aleyhine ve Ermeniler lehine olduğu böylelikle Lepsius’un gayet tarafgir davrandığı belirtilmektedir. Lepsius’un

yazı ve kitaplarındaki kasıtlı bilgiler ve bilinçli ihmaller çoktan beri bilinmektedir. Adı geçen bu nedenle uzun süre Almanya’da itibar görmemiştir. Ancak son yıllarda kendisine yeniden önem verilmeye başlanmış ve evi müze haline dönüşülmüştür. Lepsius hakkındaki bu tutum değişikliğinin bilimsel değil daha ziyade günümüzün koşullarına ilişkin siyasal bir tutumun sonucu olması muhtemeldir.

Maxime Gauin’in “**Bir Yol Ayrımının Sebepleri. Mondros Mütarekesi’nden itibaren Lozan Antlaşması’na kadar Fransa Cumhuriyeti ile Ermeni Komiteleri Arasındaki İlişkiler**” başlıklı yazısı sadece Türkiye’de değil Fransa’da da az bilinen bir konuyu incelemekte ve Birinci Dünya Savaşı sonrasında Anadolu’daki Ermeni Komiteleri ile iyi ilişkiler ve işbirliği içinde olan Fransa’nın kısa sayılabilecek bir zamanda Ankara Hükümetiyle ittifak kurmasının nedenleri ortaya konulmaktadır.

Ermenistan’ın bağımsızlığını kazanmasını izleyen yıllarda Türkiye’nin bu ülke ile olan ilişkilerinde önemli görevler üstlenen daha sonra “Babadan Oğul’a Kafkasya” başlıklı kitabı kaleme almakla bu bölgedeki girift sorunlara ışık tutan E. Büyükelçi Candan Azer’in vefatından duyduğumuz büyük üzüntüyü dile getiriyor, kendisine rahmet diliyoruz.

Dışişleri Bakanlığında en üst düzeydeki görevlerinde gösterdiği başarılar, daha sonra köşe yazarı olarak kaleme aldığı öğretici yazılar ve milletvekili olarak da, soykırım iddiaları konusunda Türkiye-Ermenistan arasında bir tarihçiler komisyonu kurulması önerisi dâhil, yaptığı çeşitli girişimlerle büyük hizmetlerde bulunmuş olan E. Büyükelçi Şükrü Elekdag’ın doksanıncı yaşını kutluyor, sağlık ve mutluluk dileklerimiz ve derin takdir duygularımızla içten saygılarımızı sunuyoruz.